

Fremsat den 8. oktober 2020 af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser

(Inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 816 af 14. august 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 397 af 2. maj 2018 og § 1 i lov nr. 563 af 7. maj 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes i *kapitel 1*:

»§ 4 a. Skolen skal, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage eleven ved samtale gælder ikke, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven.

Stk. 3. Skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse efter stk. 1 eller for grundlaget for eventuel undladdelse efter stk. 2.«

2. I § 21, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »jf. § 7« til: »jf. § 7, stk. 1«.

§ 2

I lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 815 af 14. august 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Skolen skal, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage eleven ved samtale gælder ikke, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven.

Stk. 3. Skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse efter stk. 1 eller for grundlaget for eventuel undladdelse efter stk. 2.«

2. I § 46, *stk. 1*, ændres »jf. § 9« til: »jf. § 9, stk. 1«.

3. I § 51, *1. pkt.*, ændres »§§ 11-17« til: »§ 11 og §§ 12-17«.

§ 3

I lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 6. januar 2020, foretages følgende ændring:

1. Efter § 7 indsættes i *kapitel 2*:

»§ 7 a. Skolen eller kurset skal, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning af en elev eller en kursist, sikre, at eleven eller kursisten inddrages, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens eller kursistens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller kur-

sisten eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven eller kursisten belyser elevens eller kursistens perspektiv. Elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven eller kursisten kan ved samtale med skolen eller kurset lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage eleven eller kur-

sisten ved samtale gælder ikke, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten.

Stk. 3. Skolen eller kurset skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse efter stk. 1 eller for grundlaget for eventuel undladelse efter stk. 2.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning*
 - 2.1. *Gældende ret*
 - 2.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
3. *Forholdet til databeskyttelsesforordningen*
4. *Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige*
5. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
6. *Administrative konsekvenser for borgerne*
7. *Miljømæssige konsekvenser*
8. *Forholdet til EU-retten*
9. *Hørte myndigheder og organisationer mv.*
10. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet) blev i november 2019 enige med Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om at gennemføre lovgivning, som skal sikre børns ret til at blive hørt, inden en friskole eller privat grundskole, efterskole, fri fagskole eller et privat gymnasium beslutter at udskrive eleven af skolen.

Baggrunden for aftalen er, at efter artikel 12, stk. 1, i FN's børnekonvention, skal et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Endvidere følger det af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning. Folketingets Ombudsmands bedømmelsesgrundlag i forhold til private institutioner, der varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn, er gældende ret.

Idet der i den gældende lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler ikke er bindende regler om inddragelse af eleverne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke mulighed for at fremsætte kritik eller afgive henstillinger til skolerne i forbindelse med spørgsmål om manglende høring af et barn før en udskrivning eller bortvisning.

Folketingets Ombudsmand har modtaget en række klager fra forældre til elever på friskoler og private grundskoler og efterskoler, der er blevet udskrevet uden inddragelse. På den

baggrund har ombudsmanden over for Børne- og Undervisningsministeriet fremsat ønske om, at en ret til inddragelse skrives ind i dansk lovgivning, da dette vil give ombudsmanden mulighed for at behandle klager over udskrivning på skolerne som følge af, at der således vil være bindende regler om inddragelse af eleven før en udskrivning eller bortvisning.

Regeringen finder, at børn og unge skal have ret til at blive inddraget, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev. Dette vil bidrage til at sikre børns og unges medbestemmelse over eget liv.

Med lovforslaget foreslås det, at friskoler, private grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private institutioner for gymnasiale uddannelser, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Det foreslås også, at skolens pligt til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage eleven ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven.

Endvidere foreslås det, at det vil være et krav, at skolen sikrer skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for eventuel undladelse af at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning.

Med lovforslaget sikres ens rammer for skolerne, idet det af Folketingets Ombudsmands fremsatte ønske om lovgivning om inddragelse af elever ved udskrivning kun omfattede friskoler og private grundskoler og efterskoler. Frie fagskoler og private institutioner for gymnasiale uddannelser omfattes således også af lovforslaget.

Herudover indeholder lovforslagets §§ 1 og 2 enkelte konsekvensændringer af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler.

Lovforslaget er med ændret forslag om dato for ikrafttræden af lovforslaget en genfremsættelse af lovforslag nr. L 139, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 139, der blev fremsat den 17. marts 2020.

2. Inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning

2.1. Gældende ret

Det følger af artikel 12, stk. 1, i FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (børnekonventionen), at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder

og modenhed. Danmark har ratificeret konventionen, jf. bekendtgørelse nr. 6 af 16. januar 1992 af FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder.

Det følger endvidere af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folke­tingets Ombudsmand, jf. lov nr. 349 af 22. marts 2013, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning. Friskoler og private grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private institutioner for gymnasiale uddannelser er alle institutioner, der ikke er en del af den offentlige forvaltning.

Idet der i gældende lovgivning om friskoler, private grundskoler, efterskoler og frie fagskoler ikke er bindende regler om skolernes inddragelse af eleverne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke mulighed for at anvende ombudsmandens almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning fra friskoler og private grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Det indebærer, at ombudsmanden ikke har mulighed for at fremsætte kritik eller afgive henstillinger til en skole i forbindelse med manglende inddragelse af en elev før en udskrivning.

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at friskoler og private grundskoler inden for rammerne af denne lov og lovgivningen i øvrigt kan give undervisning, der stemmer med skolernes egen overbevisning, og tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med denne overbevisning. Skolerne afgør inden for de samme rammer frit, hvilke elever de vil have på skolerne.

Det er hermed op til den enkelte friskole eller private grundskole at træffe beslutning om, hvilke elever der må gå på skolen. Det omfatter efter praksis også beslutninger om udskrivning af allerede indskrevne elever.

Der er i lov om efterskoler og frie fagskoler ikke eksplicitte regler om, at skolerne inden for lovens rammer selv afgør, hvilke elever de vil have på skolerne.

Det følger af lovens § 7, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at den overordnede ledelse af skolen skal varetages af en bestyrelse, der er ansvarlig over for børne- og undervisningsministeren og over for skolekreds eller repræsentantskab. Endvidere følger det af lovens § 7, stk. 6, at den daglige ledelse varetages af en forstander, som tillige har det pædagogiske ansvar.

Det er således op til ledelsen på den enkelte efterskole eller frie fagskole at træffe beslutning om, hvilke elever der må gå på skolen. Det omfatter efter praksis også beslutning om udskrivning af allerede indskrevne elever. Der er ikke fastsat nærmere regler for proceduren for udskrivning af elever.

Efter den gældende lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser er der ikke regler om, at institutionen

skal inddrage eleven eller kursisten, forinden der på institutionens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Selvom private institutioner for gymnasiale uddannelser ikke er en del af den offentlige forvaltning, følger det dog af bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser, at når institutionen træffer en afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler, gælder bl.a. bestemmelserne i forvaltningsloven om partshøring. Det er videre fastsat, at for elever, der er undergivet forældremyndighed, inddrager, informerer og partshører institutionen forældremyndighedens indehaver særskilt ved sagens indledning, behandling og afgørelse.

Bortset fra beslutninger om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler er der således ikke bindende regler om institutionernes inddragelse af eleverne eller kursisterne i forbindelse med en beslutning om udskrivning af en elev eller en kursist. Folketingets Ombudsmand har således i dag ikke altid mulighed for at anvende ombudsmandens almindelige reaktionsmuligheder i forbindelse med klager over beslutninger om udskrivning fra private institutioner for gymnasiale uddannelser.

2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Regeringen finder, at børn og unge skal have ret til at blive inddraget, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev. Dette vil bidrage til at sikre børns og unges medbestemmelse over eget liv.

Der foreslås indføjet et nyt eksplicit krav i lov om friskoler og private grundskoler m.v. om, at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Baggrunden for det foreslåede er, at friskoler og private grundskoler ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven bortset fra bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v., der gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de tilsynsførende, jf. § 5, stk. 10, i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Formålet med forslaget er at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv og eventuelle synspunkter, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven, samt at skolerne i forbindelse med sin afgørelse om udskrivning tillægger elevens perspektiv og eventuelle synspunkter passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra friskoler og private grundskoler.

Forslaget vil indebære, at elevens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtale med eleven eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven vil skulle inddrages direkte i form af samtale, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst.

Forslaget vil også indebære, at skolen i sin samlede vurdering før beslutning om udskrivning skal tillægge elevens perspektiv og eventuelle synspunkter passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder har ret til en samtale, hvis eleven ønsker det, inden skolen træffer beslutning om udskrivning, med mindre det antages at være til væsentlig skade for eleven. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven.

Skolen har således pligt til at inddrage eleven, før skolen træffer beslutning om udskrivning, uanset om baggrunden er elevens overtrædelse af skolens regler. Afvejningen af synspunkter og hensyn i forbindelse med beslutning om udskrivning af en elev påhviler skolen. Skolens beslutning skal baseres på en helhedsvurdering.

Det bemærkes, at forslaget alene omfatter situationer, hvor skolen træffer en beslutning om en udskrivning af en elev. Hvis det er forældrene eller en elev, der er fyldt 18 år, som selv udskrives af skolen, er det således ikke omfattet af forslaget.

Forslaget om inddragelse af eleven kan ikke fragås ved aftale mellem skolen og forældrene og/eller eleven ved indskrivningen på skolen eller senere.

Forslaget vil også indebære, at eleven vil kunne have en eller flere bisiddere med til en samtale med skolen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske. I situationer, hvor en skole vil udskrive en elev af skolen på grund af uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil dette efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale. Det påhviler skolen at sikre, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven gælder også, selvom den ikke fremgår af skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene. Det kan ligeledes ikke, f.eks. ved optagelsen af

eleven, aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelser til at inddrage eleven ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Det foreslås endvidere, at forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis eleven må antages at lide væsentlig skade derved.

Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til væsentlig skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til væsentlig skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Forslaget vil betyde, at i situationer hvor en skole vil udskrive en elev af skolen på grund af uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen.

Herudover foreslås det, at skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse. Skolen vil således, hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider væsentlig skade derved, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning om udskrivning af eleven. Der er ikke med forslaget bestemte formkrav til dokumentation ud over, at den skal være skriftlig.

Skolens dokumentation kan f.eks. sikres i form af referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket en samtale, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til væsentlig skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger.

I tilfælde, hvor gennemførelse af samtale med eleven forud for beslutning om udskrivning har været vurderet til væ-

sentlig skade for eleven, er det vigtigt, at skolen sikrer fyldestgørende dokumentation for baggrunden for og overvejelserne bag beslutningen om ikke at inddrage eleven ved en samtale forud for beslutning om udskrivning, samt dokumentation for, hvorledes elevens perspektiv i øvrigt er tilvejebragt før udskrivning.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Ministeriets almindelige tilsyn vil indebære, at hvis ministeriet enten ved henvendelser eller på anden måde bliver gjort opmærksom på forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt en skole har overholdt lovens bestemmelser om inddragelse af en elev før beslutning om udskrivning, vil ministeriet kontakte skolen med henblik på, at skolen kan redegøre for forholdene. Herefter vil ministeriet vurdere, om der er grundlag for at iværksætte et egentligt tilsyn med skolen. Dette følger allerede af gældende tilsynspraksis. Ministeriet vil dermed løbende følge skolernes inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en friskole eller privat grundskole.

Friskoler og private grundskoler er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en skole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkelt-sager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistleblower-ordning i henhold til § 41 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v., kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der foreslås indføjet et nyt eksplicit krav i lov om efterskoler og frie fagskoler om, at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Baggrunden for det foreslåede er, at efterskoler og frie fagskoler ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven bortset fra bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v., der gælder for bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte ved skolen, jf. § 7, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler.

Formålet med forslaget er at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv og eventuelle synspunkter, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven, samt at skolerne i forbindelse med sin afgørelse om udskrivning tillægger elevens perspektiv og eventuelle synspunkter passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra efterskoler og frie fagskoler.

Forslaget vil indebære, at elevens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtale med eleven eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven vil skulle inddrages direkte i form af samtale, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst.

Forslaget vil også indebære, at skolen i sin samlede vurdering før beslutning om udskrivning skal tillægge elevens perspektiv og eventuelle synspunkter passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder har ret til en samtale, hvis eleven ønsker det, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, med mindre det antages at være til væsentlig skade for eleven. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven.

Skolen har således pligt til at inddrage eleven, før skolen træffer beslutning om udskrivning, uanset om baggrunden er elevens overtrædelse af skolens regler. Afvejningen af synspunkter og hensyn i forbindelse med beslutning om udskrivning af en elev påhviler skolen. Skolens beslutning skal baseres på en helhedsvurdering.

Det bemærkes, at forslaget alene omfatter situationer, hvor skolen træffer en beslutning om en udskrivning af en elev. Hvis det er forældrene eller en elev, der er fyldt 18 år, som selv udskrives af skolen, er det således ikke omfattet af forslaget.

Forslaget om inddragelse af eleven kan ikke fragås ved aftale mellem skolen og forældrene og/eller eleven ved indskrivningen på skolen eller senere.

Forslaget vil også indebære, at eleven kan have en eller flere bisiddere med til en samtale med skolen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske. I situationer, hvor en skole vil udskrive en

elev af skolen på grund af uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil dette efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale. Det påhviler skolen at sikre, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven gælder også, selvom den ikke fremgår skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene. Det kan ligeledes ikke, f.eks. ved optagelsen af eleven, aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse til at inddrage eleven ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven

Det foreslås endvidere, at forpligtelsen til, inden skolen træffer beslutning om udskrivning, at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis eleven må antages at lide væsentlig skade derved.

Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til væsentlig skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til væsentlig skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Forslaget vil betyde, at i situationer hvor en skole vil udskrive en elev af skolen på grund af uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen.

Herudover foreslås det, at skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse. Skolen vil således, hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider væsentlig skade derved, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning. Der er ikke med forslaget bestemte formkrav til dokumentation ud over, at den skal være skriftlig.

Skolens dokumentation kan f.eks. sikres i form af referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til væsentlig skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger.

I tilfælde, hvor gennemførelse af samtale med eleven forud for beslutning om udskrivning har været vurderet til væsentlig skade for eleven, er det vigtigt, at skolen sikrer fyldestgørende dokumentation for baggrunden for og overvejelserne bag beslutningen om ikke at inddrage eleven ved en samtale forud for beslutning om udskrivning, samt dokumentation for, hvorledes elevens perspektiv i øvrigt er tilvejebragt før udskrivning.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Ministeriets almindelige tilsyn vil indebære, at hvis ministeriet enten ved henvendelser eller på anden måde bliver gjort opmærksom på forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt en skole har overholdt lovens bestemmelser om inddragelse af en elev før beslutning om udskrivning, vil ministeriet kontakte skolen med henblik på, at skolen kan redegøre for forholdene. Herefter vil ministeriet vurdere, om der er grundlag for at iværksætte et egentligt tilsyn med skolen. Dette følger allerede af gældende tilsynspraksis. Ministeriet vil dermed løbende følge skolernes inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en efterskole eller fri fagskole.

Skolerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en efterskole eller en fri fagskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkelt-sager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistleblower-ordning i henhold til § 52 c i lov om efterskoler og frie fagskoler, kan dette danne grundlag for, at Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der foreslås indføjet et nyt eksplicit krav i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser om, at institutionen, inden institutionen træffer en beslutning om udskrivning af en elev eller kursist, skal sikre, at eleven eller kursisten inddrages, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens eller kursistens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller kursisten eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven eller kursisten belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven eller kursisten kan ved samtale med institutionen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Baggrunden for det foreslåede er, at private institutioner for gymnasiale uddannelser ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven, medmindre det er fastsat i lovgivningen. Det følger af § 4, stk. 5, i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, at bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved institutionen eller kurset. Endvidere er der i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser fastsat, at når institutionen træffer en beslutning om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler, gælder bl.a. bestemmelserne i forvaltningsloven om partshøring.

Der er således efter gældende ret alene ved afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler over for elever på uddannelse omfattet af lov om de gymnasiale uddannelser bestemmelser om inddragelse af eleven ved partshøring. Hvis et privat gymnasium træffer en beslutning om udskrivning af en elev, der ikke er begrundet i overtrædelse af institutionens studie- og ordensregler for gymnasial uddannelse, er der således ikke i dag bestemmelser om inddragelse af eleven.

Formålet med forslaget er at sikre, at institutionerne inddrager elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter, inden institutionen træffer beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten, samt at institutionerne i forbindelse med sin afgørelse om udskrivning tillægger elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over institutionernes beslutninger om udskrivning af elever fra private institutioner for gymnasiale uddannelser.

Forslaget vil indebære, at elevens eller kursistens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtale med eleven eller kursisten eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens eller kursistens perspektiv altid kommer frem, inden institutionen træffer en beslutning.

Forslaget vil indebære, at eleven eller kursisten vil skulle inddrages direkte i form af samtale, men den daglige og løbende dialog med eleven eller kursisten kan også indgå i vurderingen af elevens eller kursistens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven eller kursisten også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens eller kursistens perspektiv belyst.

Forslaget vil også indebære, at institutionen i sin samlede vurdering før beslutning om udskrivning skal tillægge elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Forslaget vil medføre, at eleven eller kursisten uanset alder har ret til en samtale, hvis eleven ønsker det, før institutionen træffer beslutning om udskrivning, med mindre det antages at være til væsentlig skade for eleven. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for institutionen og et tilbud for eleven. Institutionen har således pligt til at inddrage eleven eller kursisten, før institutionen træffer beslutning om udskrivning, uanset om baggrunden er elevens eller kursistens overtrædelse af institutionens regler. Afvejningen af synspunkter og hensyn i forbindelse med beslutning om udskrivning af en elev eller kursist påhviler institutionen. Institutionens beslutning skal baseres på en helhedsvurdering.

Det bemærkes, at forslaget alene omfatter situationer, hvor institutionen træffer en beslutning om en udskrivning af en elev eller kursist. Hvis det er forældrene eller en elev eller kursist, der er fyldt 18 år, som selv udskriver eleven eller kursisten af institutionen, er det således ikke omfattet af forslaget.

Forslaget om inddragelse af eleven eller kursisten kan ikke fragås ved aftale mellem institutionen og forældrene og/eller eleven ved indskrivningen på skolen eller senere.

Forslaget vil også indebære, at eleven eller kursisten vil kunne have en eller flere bisiddere med til en samtale med institutionen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens eller kursistens ønske. I situationer, hvor en institution vil udskrive en elev af institutionen på grund af uenigheder mellem institutionen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med institutionen om egenbetaling, vil dette efter omstændighederne skulle indgå i institutionens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale. Det påhviler institutionen at sikre, at elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven eller kursisten har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Institutionens forpligtelse til at inddrage eleven eller kursisten før institutionens beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten gælder også, selvom den ikke fremgår af institutionens skriftlige optagelse af eleven eller kursisten, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som institutionen indgår med forældrene og/eller eleven eller kursisten. Det kan ligeledes ikke, f.eks. ved optagelsen af eleven eller kursisten, aftales mellem institutionen og forældrene og/eller ele-

ven eller kursisten, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at institutionens forpligtelser ikke gælder, hvis institutionen senere påtænker at udskrive eleven eller kursisten.

Det foreslås endvidere, at forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage en elev eller kursist ved samtale ikke gælder, hvis eleven eller kursisten må antages at lide væsentlig skade derved.

Udskrivning af en elev eller kursist uden inddragelse af eleven eller kursisten ved en samtale er indgribende for den enkelte elev eller kursist og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens eller kursistens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens eller kursistens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven eller kursisten ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten og altså ikke kan siges at være i elevens eller kursistens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller kursisten eller væsentlig påvirkning af eleven eller kursisten som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten at inddrage eleven eller kursisten ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af institutionens hidtidige erfaringer med eleven eller kursisten. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at institutionen tilstræber, at elevens eller kursistens afsked med institutionen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven eller kursisten.

Forslaget vil betyde, at i situationer hvor en institution vil udskrive en elev eller kursist af institutionen på grund af uenigheder mellem institutionen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med institutionen om egenbetaling, vil institutionen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i institutionens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens undervisning på institutionen.

Herudover foreslås det, at institutionen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse. Institutionen vil således, hvor institutionen ikke har inddraget eleven eller kursisten ved en samtale, fordi det antages, at eleven eller kursisten lider væsentlig skade derved, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven eller kursisten, som eventuelt har dannet baggrund for institutionens beslutning. Der er ikke med forslaget bestemte formkrav til dokumentation ud over, at den skal være skriftlig.

Institutionens dokumentation kan f.eks. sikres i form af referater af samtaler med eleven eller kursisten og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven eller kursisten har været vurderet til væsentlig skade for eleven eller kursisten, kan dokumentation f.eks. sikres ved institutionens notater og lign. omhandlende institutionens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at in-

stitutionen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for institutionen, hvis de har bemærkninger.

I tilfælde, hvor gennemførelse af samtale med eleven eller kursisten forud for beslutning om udskrivning har været vurderet til væsentlig skade for eleven, er det vigtigt, at institutionen sikrer fyldestgørende dokumentation for baggrunden for og overvejelserne bag beslutningen om ikke at inddrage eleven eller kursisten ved en samtale forud for beslutning om udskrivning, samt dokumentation for, hvorledes elevens eller kursistens perspektiv i øvrigt er tilvejebragt før udskrivning.

Forslaget vil indebære, at skolernes eller institutionens inddragelse af eleverne forud institutionens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med institutionerne. Ministeriets almindelige tilsyn vil indebære, at hvis ministeriet enten ved henvendelser eller på anden måde bliver gjort opmærksom på forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt en skole eller en institution har overholdt lovens bestemmelser om inddragelse af en elev eller kursist før beslutning om udskrivning, vil ministeriet kontakte skolen eller institutionen med henblik på, at skolen eller institutionen kan redegøre for forholdene. Herefter vil ministeriet vurdere, om der er grundlag for at iværksætte et egentligt tilsyn med skolen eller institutionen. Dette følger allerede af gældende tilsynspraksis. Ministeriet vil dermed løbende følge skolernes og institutionernes inddragelse af elever og kursister i forbindelse med udskrivning. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser.

Institutionerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på institutionen mellem institutionen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for institutionens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret institution forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for institutionens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistleblower-ordning i henhold til § 26 a i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med institutionens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen

Reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven skal iagttages i forbindelse med behandlinger af personoplysninger foranlediget af lovforslaget, herunder i forbindelse med den dokumentation institutionerne skal sikre for inddragelse af eleven eller for grundlaget for eventuel undladelse af inddragelse.

Skolernes behandling af personoplysninger i forbindelse med inddragelse af elever ved udskrivning, herunder skolernes dokumentation for inddragelse eller undladelse af inddragelse er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) samt anden lovgivning, f.eks. forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

Ved personoplysninger forstås enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede), jf. databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1. Det kunne eksempelvis være elevens navn, forældrenes navne, elevens fravær, oplysninger om forældrenes betalinger til skolen, elevens evt. overtrædelser af skolens ordensregler, elevens faglige forhold eller elevens forhold til andre elever etc. Sådanne oplysninger kan i forbindelse med en udskrivningssag behandles efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, om behandling, der er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, her skolen, der skal sikre dokumentation for inddragelse eller for grundlaget for eventuel undladelse heraf. Ved behandling forstås enhver aktivitet eller række af aktiviteter med eller uden brug af automatisk behandling, som oplysninger gøres til genstand for, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 2. Skolerne skal være ekstra opmærksomme ved behandling af følsomme personoplysninger om for eksempel elevens helhedsforhold i forbindelse med gennemførelse af specialundervisning. Sådanne oplysninger kan i forbindelse med en udskrivningssag behandles efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f, om behandling, der er nødvendig for, at retskrav kan fastlægges, gøres gældende og forsvares, hvor skolen skal sikre dokumentation for inddragelse eller for grundlaget for eventuel undladelse heraf.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra a, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede. Af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra b, fremgår, at oplysninger skal indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål, og ikke må viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål. Viderebehandling af oplysninger til videnskabelige eller historiske forskningsformål eller statistiske formål i overensstemmelse med artikel 89, stk. 1, anses ikke for uforenelige med de formål,

hvortil oplysningerne er indsamlet. Ifølge databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, skal oplysninger, som behandles, være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles. Ifølge databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra d, skal personoplysninger være korrekte og om nødvendigt ajourførte, og der skal tages ethvert rimeligt skridt for at sikre, at personoplysninger, der er urigtige i forhold til de formål, hvortil de behandles, straks slettes eller berigtiges. Det vil være opfyldt, hvis skolen alene indhenter der oplysninger, der er relevante for den konkrete sag, og sørger for, at oplysningerne er ajourført. Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra e, at personoplysninger skal opbevares på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt til de formål, hvortil de pågældende personoplysninger behandles.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget har ingen konsekvenser for de it-systemer, som Styrelsen for It og Læring administrerer.

I forlængelse heraf vurderes det, at ingen af principperne for digitaliseringsklar lovgivning er relevante, idet lovforslaget hverken kan eller skal it-understøttes.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for kommunerne og regionerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget er med ændret forslag om dato for ikrafttræden af lovforslaget en genfremsættelse af lovforslag nr. L 139, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 139, der blev fremsat den 17. marts 2020.

Et udkast til lovforslag nr. L 139 har i perioden 19. december 2019 til 22. januar 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), BUPL – Lederforeningen, Børnerådet, Børns Vilkår, Danmarks Evalueringsinstitut,

Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Danmarks Vejlederforening, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Friskoleforening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Revisorer - FSR, Danske Skoleelever, Danske Underviserorganisationers Samråd, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nord-schleswig, Efterskoleforeningen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Foreningen af Katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Frie Skolers Lærerforening, Gymna-

sieskolernes Lærerforening, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Klagenævnet for Specialundervisning, Kostskoler.dk, Landssamråd for PPR-chefer, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Samrådet for Specialskoleledere, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, Studievalg Danmark, Uddannelsesforbundet og UU Danmark.

Da der alene er foretaget ændring af forslaget om dato for ikrafttræden af lovforslaget, vurderes der ikke at være anledning til at sende lovforslaget i fornyet høring.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ
		X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen er ny.

Efter den gældende lovgivning for friskoler og private grundskoler er der ikke regler om, at skolen skal inddrage eleven, forinden der på skolens foranledning træffes en be-

slutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Det foreslås i et nyt § 4 a stk. 1, 1. pkt., at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed.

Ved ”udskrivning” forstås en skoles ensidige beslutning om, at en elevs indskrivning på skolen bringes til ophør uanset årsagen hertil. Det omfatter udskrivninger, der beslutes af skolen, uanset om udskrivningen er begrundet i elevens,

forældrenes eller skolens forhold, og uanset om udskrivningen sker med et varsel eller med øjeblikkelig virkning (bortvisning). Forældrenes beslutning om at udskrive et barn fra en skole vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder, også selvom forældrenes beslutning træffes på baggrund af, at skolen har rettet henvendelse til dem om forhold i forbindelse med en elevs skolegang. Det vil være skolen, der skal dokumentere, at forældrene selv har udskrevet deres barn fra skolen. Forældrenes manglende betaling af evt. egenbetaling kan i sig selv ikke betragtes som en henvendelse til skolen om at udskrive en elev.

”At eleven inddrages” betyder, at skolen skal give eleven mulighed for at udtrykke sit perspektiv og eventuelle synspunkter før skolens beslutning om udskrivning.

Det bemærkes, at forslaget alene vil omfatte situationer, hvor skolen træffer en beslutning om en udskrivning af en elev. Hvis det er forældrene eller en elev, der er fyldt 18 år, som selv udskriver eleven af skolen, er det således ikke omfattet af forslaget.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven vil også gælde, selvom den ikke fremgår skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolen indgår med forældrene. Det vil ligeledes ikke f.eks. ved optagelsen af eleven kunne aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse til at inddrage eleven efter den foreslåede § 4 a ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget om inddragelse af eleven vil ikke kunne fraviges ved aftale mellem skolen og forældrene og/eller eleven ved indskrivningen på skolen eller senere.

Forslaget vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før skolen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning.

Ved ”elevens alder og modenhed” forstås elevens evne til at forstå og vurdere konsekvenserne i en sag. Skolen skal således give eleven de relevante og nødvendige informationer om en påtænkt udskrivning på en måde og i et sprog målrettet elevens alder og modenhed. Elevens perspektiv skal altid søges tilvejebragt uanset alder.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uegheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven stadig være relevant for både skolen og eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens udskrivning af og afsked med skolen.

Forslaget vil ikke indebære, at forældrenes tilkendegivelse af, at de ikke ønsker, at eleven inddrages af skolen, før skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven, i sig selv vil afskære skolen fra at inddrage elevens perspektiv. Skolen vil dog kunne inddrage det i sine overvejelser omkring gennemførelse af en egentlig samtale, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven ved at kunne skabe en konflikt mellem elev og forældre. Det vil særligt være relevant, jo yngre eleven er. Skolens beslutning om ikke at inddrage en elev ved en samtale om den påtænkte udskrivning vil skulle baseres på en helhedsvurdering.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 2. pkt., at dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv.

Ved ”samtale” forstås dialog mellem eleven og skolen, hvor eleven får mulighed for at komme med sin mening og tilkendegivelser om skolens beslutning om udskrivning af eleven.

Det betyder, at eleven har ret til en samtale om den påtænkte udskrivning, før skolens beslutning om udskrivning, med mindre det antages at være til væsentlig skade for eleven, jf. det foreslåede nye § 4 a, stk. 2. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven.

Ved ”eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv” forstås, at eleven som udgangspunkt vil skulle inddrages direkte i form af samtale, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning.

Det betyder også, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage. Skolen har således pligt til at inddrage eleven, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen træffer beslutning om udskrivning, uanset om baggrunden er elevens overtrædelse af skolens regler, hvor det fremgår af reglerne, at en overtrædelse ifølge reglerne vil medføre udskrivning (bortvisning).

Elevens perspektiv vil altid skulle søges tilvejebragt uanset alder. For de mindre elever i alderen op til 7 år vil det ofte være svært at få elevens perspektiv frem ved en egentlig samtale med eleven. Elevens perspektiv må for disse elevers vedkommende ofte søges tilvejebragt på anden måde, f.eks. på baggrund af den daglige dialog med eleven i forbindelse med undervisning m.v.

Inddragelse af elever i form af egentlige samtaler afhænger som nævnt af den enkelte elevs modenhed. Elevens alder og modenhed er grundlaget for elevens evne til at forstå og vurdere konsekvenserne i en sag. Skolen skal således give eleven de relevante og nødvendige informationer om en påtænkt udskrivning på en måde og i et sprog målrettet elevens alder og modenhed.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 3. pkt., at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Det betyder, at skolen vil skulle inddrage elevens perspektiv og eventuelle synspunkter i sin samlede vurdering før beslutning om udskrivning.

Det betyder også, at afvejningen af synspunkter og hensyn i forbindelse med beslutning om udskrivning af en elev vil påhvile skolen. Skolens beslutning vil skulle baseres på en helhedsvurdering, herunder af elevens alder og modenhed. Inddragelsen af elevens perspektiv og synspunkter er ligesom skolens eller forældrenes relevante og meningsfulde forhold i en sag, der direkte angår eleven. Ved en god inddragelsesproces vil eleven også få en oplevelse af at blive hørt og forstået samt viden om voksenperspektivet. Det vil kunne gøre det lettere for eleven at forholde sig til en udskrivning eller bortvisning.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 4. pkt., at eleven ved samtaler med skolen vil kunne lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Ved "bisidder" forstås en eller flere personer, som eleven ønsker at lade sig bistå af ved samtale med skolen. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske.

Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole vil udskrive en elev af skolen på grund af uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil dette efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Det foreslås med et nyt § 4 a, stk. 2, at forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven.

Ved "væsentlig skade" forstås f.eks. tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til væsentlig skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven.

Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til væsentlig skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Det foreslås med § 4 a, stk. 3, at skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven efter stk. 1 eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse efter stk. 2.

Ved "skriftlig dokumentation" forstås f.eks. referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til væsentlig skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger. Der er ikke med forslaget bestemte formkrav til dokumentation ud over, at den skal være skriftlig.

Særligt med hensyn til situationer hvor gennemførelse af samtale med eleven forud for beslutning om udskrivning har været vurderet til væsentlig skade for eleven, er det vigtigt, at skolen sikrer fyldestgørende dokumentation for baggrunden for og overvejelserne bag beslutningen om ikke at inddrage eleven ved en samtale forud for beslutning om udskrivning, samt dokumentation for, hvorledes elevens perspektiv i øvrigt er tilvejebragt før udskrivning.

Skolen vil således, hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider væsentlig skade derved, jf. det foreslåede stk. 2, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning om udskrivning af eleven.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Ministeriets almindelige tilsyn vil indebære, at hvis ministeriet enten ved henvendelser eller på anden måde bliver gjort opmærksom på forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt en skole har overholdt lovens bestemmelser om inddragelse af en elev før beslutning om udskrivning, vil ministeriet kontakte skolen. Herefter vil ministeriet vurdere, om der er grundlag for at iværksætte et egentligt tilsyn med skolen med henblik på, at skolen kan redegøre for forholdene. Dette følger allerede af gældende tilsynspraksis. Ministeriet vil dermed løbende følge skolernes inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en friskole eller privat grundskole.

Friskoler og private grundskoler er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en skole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt

for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkelt-sager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistleblower-ordning i henhold til § 41 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v., kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 21, stk. 2, 1. pkt., at børne- og undervisningsministeren for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 7, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller børne- og undervisningsministerens påbud, jf. § 24 a, kan tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis.

Der foreslås en ændring af § 21, stk. 2, 1. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., hvorefter henvisningen i § 21, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler til lovens § 7 ændres til lovens § 7, stk. 1.

Det følger af § 7, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at skolen kan indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at institutionen tilrettelægger og varetager undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10. Bestemmelsen blev indføjet i lov om friskoler og private grundskoler m.v. med § 8 i lov nr. 547 af 7. maj 2019.

Forslaget om ændring af § 21, stk. 2, 1. pkt., skyldes, at der i forbindelse med § 8 i lov nr. 547 af 7. maj 2019, ikke blev foretaget en konsekvensændring af § 21, stk. 2, 1. pkt. Det var med denne lov ikke hensigten, at § 21, stk. 2, 1. pkt. skulle omfatte lovens § 7, stk. 2.

Forslaget vil medføre, at § 7, stk. 2, ikke fremover er omfattet af § 21, stk. 2, 1. pkt.

Til § 2

Til nr. 1

Bestemmelsen er ny.

Efter den gældende lovgivning for efterskoler og frie fagskoler er der ikke regler om, at skolen skal inddrage eleven, forinden der på skolens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 1. pkt., at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventu-

elle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed.

Ved ”udskrivning” forstås en skoles ensidige beslutning om, at en elevs indskrivning på skolen bringes til ophør uanset årsagen hertil. Det omfatter udskrivninger, der besluttet af skolen, uanset om udskrivningen er begrundet i elevens, forældrenes eller skolens forhold, og uanset om udskrivningen sker med et varsel eller med øjeblikkelig virkning (bortvisning). Forældrenes beslutning om at udskrive et barn fra en skole vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder, også selvom forældrenes beslutning træffes på baggrund af, at skolen har rettet henvendelse til dem om forhold i forbindelse med en elevs skolegang. Det vil være skolen, der skal dokumentere, at forældrene selv har udskrevet deres barn fra skolen. Forældrenes manglende betaling af evt. egenbetaling kan i sig selv ikke betragtes som en henvendelse til skolen om at udskrive en elev.

”At eleven inddrages” betyder, at skolen skal give eleven mulighed for at udtrykke sit perspektiv og eventuelle synspunkter før skolens beslutning om udskrivning.

Det bemærkes, at forslaget alene vil omfatte situationer, hvor skolen træffer en beslutning om en udskrivning af en elev. Hvis det er forældrene eller en elev, der er fyldt 18 år, som selv udskriver eleven af skolen, er det således ikke omfattet af forslaget.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven vil også gælde, selvom den ikke fremgår skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolen indgår med forældrene. Det vil ligeledes ikke f.eks. ved optagelsen af eleven kunne aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse til at inddrage eleven efter den foreslåede § 4 a ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget om inddragelse af eleven vil ikke kunne fraviges ved aftale mellem skolen og forældrene og/eller eleven ved indskrivningen på skolen eller senere.

Forslaget vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før skolen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning.

Ved ”elevens alder og modenhed” forstås elevens evne til at forstå og vurdere konsekvenserne i en sag. Skolen skal således give eleven de relevante og nødvendige informationer om en påtænkt udskrivning på en måde og i et sprog målrettet elevens alder og modenhed. Elevens perspektiv skal altid søges tilvejebragt uanset alder.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen. Selv om forældrene

har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven stadig være relevant for både skolen og eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens udskrivning af og afsked med skolen.

Forslaget vil ikke indebære, at forældrenes tilkendegivelse af, at de ikke ønsker, at eleven inddrages af skolen, før skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven, i sig selv vil afskære skolen fra at inddrage elevens perspektiv. Skolen vil dog kunne inddrage det i sine overvejelser omkring gennemførelse af en egentlig samtale, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven ved at kunne skabe en konflikt mellem elev og forældre. Det vil særligt være relevant, jo yngre eleven er. Skolens beslutning om ikke at inddrage en elev ved en samtale om den påtænkte udskrivning vil skulle baseres på en helhedsvurdering.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 2. pkt., at dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv.

Ved "samtale" forstås dialog mellem eleven og skolen, hvor eleven får mulighed for at komme med sin mening og tilkendegivelser om skolens beslutning om udskrivning af eleven.

Det betyder, at eleven har ret til en samtale om den påtænkte udskrivning, før skolens beslutning om udskrivning, med mindre det antages at være til væsentlig skade for eleven, jf. det foreslåede nye § 4 a, stk. 2. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven.

Ved "eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv" forstås, at eleven som udgangspunkt vil skulle inddrages direkte i form af samtale, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning.

Det betyder også, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage. Skolen har således pligt til at inddrage eleven, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen træffer beslutning om udskrivning, uanset om baggrunden er elevens overtrædelse af skolens regler, hvor det fremgår af reglerne, at en overtrædelse ifølge reglerne vil medføre udskrivning (bortvisning).

Inddragelse af elever i form af egentlige samtaler afhænger som nævnt af den enkelte elevs modenhed. Elevens alder og modenhed er grundlaget for elevens evne til at forstå og vurdere konsekvenserne i en sag. Skolen skal således give eleven de relevante og nødvendige informationer om en påtænkt udskrivning på en måde og i et sprog målrettet elevens alder og modenhed.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 3. pkt., at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed.

Det betyder, at skolen vil skulle inddrage elevens perspektiv og eventuelle synspunkter i sin samlede vurdering før beslutning om udskrivning.

Det betyder også, at afvejningen af synspunkter og hensyn i forbindelse med beslutning om udskrivning af en elev vil påhvile skolen. Skolens beslutning vil skulle baseres på en helhedsvurdering, herunder af elevens alder og modenhed. Inddragelsen af elevens perspektiv og synspunkter er ligesom skolens eller forældrenes relevante og meningsfulde forhold i en sag, der direkte angår eleven. Ved en god inddragelsesproces vil eleven også få en oplevelse af at blive hørt og forstået samt viden om voksenperspektivet. Det vil kunne gøre det lettere for eleven at forholde sig til en udskrivning eller bortvisning.

Det foreslås i et nyt § 4 a, stk. 1, 4. pkt., at eleven ved samtaler med skolen vil kunne lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Ved "bisidder" forstås en eller flere personer, som eleven ønsker at lade sig bistå af ved samtale med skolen. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske.

Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole vil udskrive en elev af skolen på grund af uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil dette efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Det foreslås med et nyt § 4 a, stk. 2, at forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven.

Ved "væsentlig skade" forstås f.eks. tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til væsentlig skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven.

Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til væsentlig skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Det foreslås med § 4 a, stk. 3, at skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven efter stk. 1 eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse efter stk. 2.

Ved ”skriftlig dokumentation” forstås f.eks. referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til væsentlig skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger. Der er ikke med forslaget bestemte formkrav til dokumentation ud over, at den skal være skriftlig.

Særligt med hensyn til situationer hvor gennemførelse af samtale med eleven forud for beslutning om udskrivning har været vurderet til væsentlig skade for eleven, er det vigtigt, at skolen sikrer fyldestgørende dokumentation for baggrunden for og overvejelserne bag beslutningen om ikke at inddrage eleven ved en samtale forud for beslutning om udskrivning, samt dokumentation for, hvorledes elevens perspektiv i øvrigt er tilvejebragt før udskrivning.

Skolen vil således, hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider væsentlig skade derved, jf. det foreslåede stk. 2, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning om udskrivning af eleven.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Ministeriets almindelige tilsyn vil indebære, at hvis ministeriet enten ved henvendelser eller på anden måde bliver gjort opmærksom på forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt en skole har overholdt lovens bestemmelser om inddragelse af en elev før beslutning om udskrivning, vil ministeriet kontakte skolen med henblik på, at skolen kan redegøre for forholdene. Herefter vil ministeriet vurdere, om der er grundlag for at iværksætte et egentligt tilsyn med skolen. Dette følger allerede af gældende tilsynspraksis. Ministeriet vil dermed løbende følge skolernes inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en efterskole eller fri fagskole.

Skolerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en efterskole eller en fri fagskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt

for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkelt-sager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistleblower-ordning i henhold til § 52 c i lov om efterskoler og frie fagskoler, kan dette danne grundlag for, at Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at børne- og undervisningsministeren for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. lovens § 9, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller børne- og undervisningsministerens påbud, jf. lovens § 52, kan tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis.

Der foreslås en ændring af § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, hvorefter henvisningen i § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler til lovens § 9 ændres til lovens § 9, stk. 1.

Det følger af § 9, stk. 2, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolen kan indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at institutionen tilrettelægger og varetager undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10. Bestemmelsen blev indføjet i lov om efterskoler og frie fagskoler med § 9 i lov nr. 547 af 7. maj 2019.

Forslaget om ændring af § 46, stk. 1, skyldes, at der i forbindelse med § 9 i lov nr. 547 af 7. maj 2019, ikke blev foretaget en konsekvensændring af § 46, stk. 1. Det var med denne lov ikke hensigten, at § 46, stk. 1, skulle omfatte lovens § 9, stk. 2.

Forslaget vil medføre, at § 9, stk. 2, ikke fremover er omfattet af § 46, stk. 1.

Til nr. 3

Det følger af § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler, at børne- og undervisningsministeren kan fravige lovens bestemmelser i lovens §§ 11-17 for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område.

Der foreslås en ændring af § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler, hvorefter henvisningen i § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler til lovens 11-17 ændres til lovens § 11 og §§ 12-17.

Det følger af § 11 a i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolen ikke må modtage anonyme donationer. Endvidere følger det af bestemmelsen, at skolen inden 30 dage efter modtagelse af en donation på over 20.000 kr. eksklusiv moms skriftligt skal redegøre for, om der er tilstrækkelig

sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af donationen opfylder frihed og folkestyre-kravet i lovens § 1, stk. 5, og uafhængighedskravet i lovens § 6, stk. 1, nr. 2.

Det følger endvidere af § 11 b i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolen ikke må modtage donationer på over 20.000 kr. eksklusive moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, og ikke må indgå aftaler om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS. Det følger endvidere af bestemmelsen, at børne- og undervisningsministeren efter ansøgning kan godkende, at en skole modtager en donation på over 20.000 kr. eksklusive moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, og at en skole indgår aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, hvis der efter ministerens skøn er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af en sådan donation og ved indgåelse af en sådan aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer opfylder frihed og folkestyre-kravet i lovens § 1, stk. 5, stå mål med-kravet i lovens § 2, stk. 4, 2.-4. pkt., og uafhængighedskravet i lovens § 6, stk. 1, nr. 2.

§ 11 a og § 11 b blev indføjet i lov om efterskoler og frie fagskoler med § 2 i lov nr. 563 af 7. maj 2019.

Der er ikke i forarbejderne til § 11 a og § 11 b i lov nr. 563 af 7. maj 2019 anført overvejelser eller forslag om forsøg eller dispensation. Derimod er der med § 11 b, stk. 3, i lov om efterskoler og frie fagskoler en særlig godkendelsesordning, så børne- og undervisningsministeren efter ansøgning kan godkende, at en skole modtager en donation på over 20.000 kr. eksklusive moms fra offentlige myndigheder eller fysiske personer eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS eller indgår aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, hvis der efter ministerens skøn er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af en donation og ved indgåelse af en aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer opfylder lovens frihed og folkestyre-krav, stå mål med-krav og uafhængighedskrav.

Forslaget om ændring af § 51, 1. pkt., skyldes, at der i forbindelse med § 2 i lov nr. 563 af 7. maj 2019, ikke blev foretaget en konsekvensændring af § 51, 1. pkt. Det var med denne lov ikke hensigten, at § 51, 1. pkt., skulle omfatte lovens § 11 a og 11 b.

Forslaget vil medføre, at § 9, stk. 2, ikke fremover er omfattet af § 46, stk. 1.

Til § 3

Til nr. 1

Bestemmelsen er ny.

Efter den gældende lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser er der ikke regler om, at private gymnasier

skal inddrage eleven, forinden der på institutionens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. De private institutioner for gymnasiale uddannelser er ikke en del af den offentlige forvaltning, hvorfor de ikke er omfattet af forvaltningsloven, medmindre det er fastsat i lovgivningen. Det følger af § 4, stk. 5, i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, at bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved skolen eller kurset. Endvidere er der i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser fastsat, at når institutionen træffer en afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler gælder bl.a. bestemmelserne i forvaltningsloven om partshøring. Der er således efter gældende ret alene ved afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler over for elever på uddannelse omfattet af lov om de gymnasiale uddannelser bestemmelser om inddragelse af eleven ved partshøring. Hvis et privat gymnasium træffer en beslutning om udskrivning af en elev, der ikke er begrundet i overtrædelse af institutionens studie- og ordensregler for gymnasial uddannelse, er der således ikke i dag bestemmelser om inddragelse af eleven.

Det foreslås i et nyt § 7 a stk. 1, 1. pkt., at skolen eller kurset, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven eller kursisten inddrages, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens eller kursistens alder og modenhed.

Ved ”udskrivning” forstås en skoles eller et kursus ensidige beslutning om, at en elevs eller kursists indskrivning på skolen eller kurset bringes til ophør uanset årsagen hertil. Det omfatter udskrivninger, der besluttet af skolen eller kurset, uanset om udskrivningen er begrundet i elevens, forældrenes eller skolens eller kursets forhold, og uanset om udskrivningen sker med et varsel eller med øjeblikkelig virkning (bortvisning). Forældrenes beslutning om at udskrive en elev fra en skole eller et kursus vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder, også selvom forældrenes beslutning træffes på baggrund af, at skolen eller kurset har rettet henvendelse til dem om forhold i forbindelse med en elevs eller kursists skolegang. Det vil være skolen eller kurset, der skal dokumentere, at forældrene selv har udskrevet deres barn fra skolen. Forældrenes manglende betaling af evt. egenbetaling kan i sig selv ikke betragtes som en henvendelse til skolen om at udskrive en elev eller kursist.

”At eleven eller kursisten inddrages” betyder, at skolen eller kurset skal give eleven eller kursisten mulighed for at udtrykke sit perspektiv og eventuelle synspunkter før skolens eller kursets beslutning om udskrivning.

Det bemærkes, at forslaget alene vil omfatte situationer, hvor skolen eller kurset træffer en beslutning om en udskrivning af en elev eller kursist. Hvis det er forældrene eller en elev eller en kursist, der er fyldt 18 år, som selv udskriver

eleven eller kursist af skolen eller kurset, er det således ikke omfattet af forslaget.

Skolens eller kursets forpligtelse til at inddrage eleven eller kursisten før skolens beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten vil også gælde, selvom den ikke fremgår skolens eller kursets skriftlige optagelse af eleven eller kursisten, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolen eller kurset indgår med forældrene. Det vil ligeledes ikke f.eks. ved optagelsen af eleven kunne aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse til at inddrage eleven ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget om inddragelse af eleven eller kursisten vil ikke kunne fraviges ved aftale mellem skolen eller kurset og forældrene og/eller eleven eller kursisten ved indskrivningen på skolen eller kurset eller senere.

Forslaget vil skulle sikre, at elevens eller kursistens perspektiv søges fremdraget, før skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning.

Ved ”elevens eller kursistens alder og modenhed” forstås elevens eller kursistens evne til at forstå og vurdere konsekvenserne i en sag. Skolen eller kurset skal således give eleven eller kursisten de relevante og nødvendige informationer om en påtænkt udskrivning på en måde og i et sprog målrettet elevens eller kursistens alder og modenhed. Elevens eller kursistens perspektiv skal altid søges tilvejebragt uanset alder.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole eller et kursus vil bringe en elevs eller en kursists optagelse på skolen eller kurset til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen eller kurset og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen eller kurset om egenbetaling, vil skolen eller kurset skulle inddrage eleven eller kursisten med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens eller kursistens skolegang på skolen eller kurset. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven eller kursisten stadig være relevant for både skolen eller kurset og eleven eller kursisten med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i skolens eller kursets endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens eller kursistens udskrivning af og afsked med skolen eller kurset.

Forslaget vil ikke indebære, at forældrenes tilkendegivelse af, at de ikke ønsker, at eleven eller kursisten inddrages af skolen eller kurset, før skolen eller kurset træffer beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten, i sig selv vil afskære skolen eller kurset fra at inddrage elevens eller kursistens perspektiv. Skolen eller kurset vil dog kunne inddrage det i sine overvejelser omkring gennemførelse af en egentlig samtale, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten ved at kunne skabe en konflikt mellem elev eller kursisten og forældre. Det vil særligt være rele-

vant, jo yngre eleven eller kursisten er. Skolens eller kursets beslutning om ikke at inddrage en elev eller en eller kursist ved en samtale om den påtænkte udskrivning vil skulle baseres på en helhedsvurdering.

Det foreslås i et nyt § 7 a, stk. 1, 2. pkt., at dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv.

Ved ”samtale” forstås dialog mellem eleven eller kursisten og skolen eller kurset, hvor eleven eller kursisten får mulighed for at komme med sin mening og tilkendegivelser om skolens eller kursets beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten.

Det betyder, at eleven eller kursisten har ret til en samtale om den påtænkte udskrivning, før skolens eller kursets beslutning om udskrivning, med mindre det antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten, jf. det foreslåede nye § 7 a, stk. 2. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven eller kursisten.

Ved ”eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven eller kursisten belyser elevens eller kursistens perspektiv” forstås, at eleven eller kursisten som udgangspunkt vil skulle inddrages direkte i form af samtale, men den daglige og løbende dialog med eleven eller kursisten kan også indgå i vurderingen af elevens eller kursistens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven eller kursisten også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens eller kursistens perspektiv belyst. Det afgørende vil være, at elevens eller kursistens perspektiv altid kommer frem, inden skolen eller kurset træffer en beslutning.

Det betyder også, at eleven eller kursisten uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens eller kursets foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven eller kursisten vil deltage. Skolen eller kurset har således pligt til at inddrage eleven eller kursisten, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen eller kurset træffer beslutning om udskrivning, uanset om baggrunden er elevens eller kursistens overtrædelse af skolens eller kursets regler, hvor det fremgår af reglerne, at en overtrædelse ifølge reglerne vil medføre udskrivning (bortvisning).

Det foreslås i et nyt § 7 a, stk. 1, 3. pkt., at elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens eller kursistens alder og modenhed.

Det betyder, at skolen eller kurset vil skulle inddrage elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter i sin samlede vurdering før beslutning om udskrivning.

Det betyder også, at afvejningen af synspunkter og hensyn i forbindelse med beslutning om udskrivning af en elev eller en kursist vil påhvile skolen eller kurset. Skolens eller kursets beslutning vil skulle baseres på en helhedsvurdering, herunder af elevens eller kursistens alder og modenhed. Inddragelsen af elevens eller kursistens perspektiv og synspunkter er ligesom skolens eller kursets eller forældrenes relevante og meningsfulde forhold i en sag, der direkte angår eleven eller kursisten. Ved en god inddragelsesproces vil

eleven eller kursisten også få en oplevelse af at blive hørt og forstået samt viden om voksenperspektivet. Det vil kunne gøre det lettere for eleven eller kursistens at forholde sig til en udskrivning eller bortvisning.

Det foreslås i et nyt § 7 a, stk. 1, 4. pkt., at eleven eller kursistens ved samtaler med skolen eller kurset vil kunne lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Ved "bisidder" forstås en eller flere personer, som eleven ønsker at lade sig bistå af ved samtale med skolen eller kurset. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens eller kursistens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens eller kursistens ønske. Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole eller et kursus vil udskrive elev eller kursist af skolen eller kurset på grund af uenigheder mellem skolen eller kurset og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen eller kurset om egenbetaling, vil dette efter omstændighederne skulle indgå i skolens eller kursets overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven eller kursisten har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Det foreslås med et nyt § 7 a, stk. 2, at forpligtelsen til, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten.

Ved "væsentlig skade" forstås f.eks. tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller kursisten eller væsentlig påvirkning af eleven eller kursisten som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten at inddrage eleven eller kursisten ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven eller kursisten.

Udskrivning af en elev eller en kursist uden inddragelse af eleven eller kursisten ved en samtale er indgribende for den enkelte elev eller kursist og dennes forståelse af baggrunden for skolens eller kursets beslutning. Det er således vigtigt, at elevens eller kursistens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens eller kursistens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten og altså ikke kan siges at være i elevens eller kursistens tarv. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen eller kurset tilstræber, at elevens eller kursistens afsked med skolen eller kurset sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven eller kursisten.

Det foreslås med § 7 a, stk. 3, at skolen eller kurset skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse af eleven eller kursisten efter stk. 1 eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse efter stk. 2.

Ved "skriftlig dokumentation" forstås f.eks. referater af samtaler med eleven eller kursisten og forældrene. I tilfælde

hvor eleven eller kursisten og forældrene ikke har ønsket en samtale, eller gennemførelse af en samtale med eleven eller kursisten har været vurderet til væsentlig skade for eleven eller kursisten, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens eller kursets notater og lign. omhandlende skolens eller kursets løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen eller kurset har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven eller kursisten med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen eller kurset, hvis de har bemærkninger. Der er ikke med forslaget bestemte formkrav til dokumentation ud over, at den skal være skriftlig.

Særligt med hensyn til situationer, hvor gennemførelse af samtale med eleven forud for beslutning om udskrivning har været vurderet til væsentlig skade for eleven, er det vigtigt, at skolen eller kurset sikrer fyldestgørende dokumentation for baggrunden for og overvejelserne bag beslutningen om ikke at inddrage eleven eller kursisten ved en samtale forud for beslutning om udskrivning, samt dokumentation for, hvorledes elevens eller kursistens perspektiv i øvrigt er tilvejebragt før udskrivning.

Skolen eller kurset vil således, hvor skolen ikke har inddraget eleven eller kursisten ved en samtale, fordi det antages, at eleven eller kursisten lider væsentlig skade derved, jf. det foreslåede stk. 2, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven eller kursisten, som eventuelt har dannet baggrund for skolens eller kursets beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten.

Forslaget vil indebære, at skolernes eller kursernes inddragelse af eleverne eller kursisterne forud for skolens eller kursets beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med institutionerne. Ministeriets almindelige tilsyn vil indebære, at hvis ministeriet enten ved henvendelser eller på anden måde bliver gjort opmærksom på forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt en skole eller et kursus har overholdt lovens bestemmelser om inddragelse af en elev eller kursist før beslutning om udskrivning, vil ministeriet kontakte skolen eller kurset med henblik på, at skolen eller kurset kan redegøre for forholdene. Herefter vil ministeriet vurdere, om der er grundlag for at iværksætte et egentligt tilsyn med skolen eller kurset. Dette følger allerede af gældende tilsynspraksis. Ministeriet vil dermed løbende følge skolernes og kursernes inddragelse af elever og kursister i forbindelse med udskrivning. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser.

Institutionerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på institutionen mellem institutionen og forældrene og eleven eller kursisten kan således i dag ikke påklages til ministeriet, medmindre det følger af reglerne om klageadgang i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om

inddragelse af eleverne eller kursisterne forud for institutionens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom ud over det gældende efter bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret institution forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever eller kursister forud for institutionens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle-blower-ordning i henhold til § 26 a i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med institutionens håndtering af inddragelse af elever eller kursister ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. § 45 i lov om friskoler og private grundskoler m. v., § 56 i lov om efterskoler og frie fagskoler og § 35 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser. Disse love kan heller ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland. De ændringer, som foreslås med dette lovforslag, vil derfor heller ikke skulle gælde for Færøerne og Grønland eller i øvrigt kunne sættes i kraft for disse landsdele.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 816 af 14. august 2019, som ændret ved § 1
i lov nr. 397 af 2. maj 2018 og § 1 i lov nr. 563 af 7. maj
2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes i *kapitel 1*:

»§ 4 a. Skolen skal, inden skolen træffer en beslutning om
udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens
perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk
alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved sam-
tale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af
eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og
eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i over-
ensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan
ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisid-
dere.

Stk. 2. Forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning
om udskrivning, at inddrage eleven ved samtaler gælder ik-
ke, hvis det må antages at være til væsentlig skade for ele-
ven.

Stk. 3. Skolen skal sikre skriftlig dokumentation for ind-
dragelse efter stk. 1 eller for grundlaget for eventuel undla-
delse efter stk. 2.«

2. I § 21, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »jf. § 7« til: »jf. § 7, *stk. 1*«.

§ 21. (---)

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan for skoler,
der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller
aftaler, jf. § 7, der er fastsat eller indgået i henhold til loven,
eller børne- og undervisningsministerens påbud, jf. § 24 a,
tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis
eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Børne- og
undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade
tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs
eller taget under rekonstruktionsbehandling, eller når der i
øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles.
Børne- og undervisningsministeren kan desuden kræve til-
skud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen
eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 3-4. (---)

§ 2

I lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 815 af 14. august 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Skolen skal, inden skolen træffer en beslutning om
udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens

§ 46. Børne- og undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 9, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller børne- og undervisningsministerens påbud, jf. § 52, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis.

Stk. 2-6. (---)

§ 51. Børne- og undervisningsministeren kan fravige lovens bestemmelser i §§ 11-17 for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område. Børne- og undervisningsministeren kan endvidere for skoler, der er godkendt med et samlet særligt undervisningstilbud i medfør af § 1, stk. 4, og § 26 som led i forsøg godkende fravigelse af § 5 a. Forsøg som nævnt i 2. pkt. må højst have en varighed på 5 år.

perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Elevens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven kan ved samtale med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage eleven ved samtale gælder ikke, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven.

Stk. 3. Skolen skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse efter stk. 1 eller for grundlaget for eventuel undladelse efter stk. 2.«

2. I § 46, *stk. 1*, ændres »jf. § 9« til: »jf. § 9, stk. 1«.

3. I § 51, *1. pkt.*, ændres »§§ 11-17« til: »§ 11 og §§ 12-17«.

§ 3

I lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 6. januar 2020, foretages følgende ændring:

1. Efter § 7 indsættes i *kapitel 2*:

»§ 7 a. Skolen eller kurset skal, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning af en elev eller en kursist, sikre, at eleven eller kursisten inddrages, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens eller kursistens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtale med eleven eller kursisten eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven eller kursisten belyser elevens eller kursistens perspektiv. Elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med elevens alder og modenhed. Eleven eller kursisten kan ved samtale med skolen eller kurset lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning, at inddrage eleven eller kursisten ved samtale gælder ikke, hvis det må antages at være til væsentlig skade for eleven eller kursisten.

Stk. 3. Skolen eller kurset skal sikre skriftlig dokumentation for inddragelse efter stk. 1 eller for grundlaget for eventuel unkladelse efter stk. 2.«